

การจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019
กรณีศึกษาชุมชนบ้านบ่อกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

Management of the epidemic of Corona Virus Disease 2019:
a case study of Ban Bo Krang Community, Village No. 2,
Tha Sathorn subdistrict , Phunphin District, Surat Thani Province

วีริศ ฤกษ์ดี

Veeris Reagdee

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการชุมชนท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Master of Arts Field in Local Community Management, Graduate School
Suratthani Rajabhat University

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบทและการจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนบ้านบ่อกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะท้อน อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และนักพัฒนาชุมชน และผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ประชาชนในชุมชนบ้านบ่อกรัง เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม จากนั้นวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า บริบทชุมชนบ้านบ่อกรัง ถือเป็นชุมชนเก่าแก่แห่งหนึ่งที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางด้านทรัพยากรทางธรรมชาติ คนในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร และค้าขาย ซึ่งเดิมชุมชนเคยเป็นพื้นที่สีขาว ปลอดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับการจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ชุมชนมีการจัดการแบบเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่างแท้จริงและตรงจุด ทั้งด้านกระบวนการวางแผน การกำหนดมาตรการบริหารจัดการปัญหา การมีส่วนร่วมของประชาชน การให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ : การจัดการ, การแพร่ระบาด, ไวรัสโคโรนา 2019, ชุมชนบ่อกรัง

Abstract

This research article The objectives of this study were to study the context and management of the epidemic of the novel coronavirus disease 2019 in Ban Bo Krang Community, Village No. 2, Thashon Sub-district, Phunphin District, Surat Thani Province. It was a qualitative study. The key informants are community leader, public health officer and community development officer. The secondary informant is the people in Ban Bo Krang community. The data is collected by in depth interview and focus group discussion. Afterwards are the process of content analysis and descriptive research.

The results of the research revealed that the context of Ban Bo Krang Community, Tha Sathon Sub-district, Phunphin district, Surat Thani Province was one of the oldest communities with abundant natural resources. Most of the people in the community made a living in agriculture and trading. The community used to be a white area, coronavirus 2019 free. As for the management of the coronavirus 2019 epidemic, the community was organized with a focus on participation from all sectors in order to create practical and on-target problem solving; including, planning process, determining measures to manage problems, participating of the people, providing services of relevant agencies, and monitoring and evaluating performance in terms of adaptation.

Keywords: Management, Epidemic, Coronavirus 2019, Bo Krang Community

บทนำ

ไวรัสโคโรนา COVID-19 ถือเป็นไวรัสที่สามารถพบทั้งในสัตว์และมนุษย์ โดยไวรัสโคโรนาเป็นสาเหตุสำคัญทำให้เกิดความเจ็บป่วยต่าง ๆ ตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาไปจนถึงโรคที่ทำให้เกิดการเจ็บป่วยอย่างรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ซึ่งเชื้อไวรัสนี้พบการระบาดครั้งแรกใน

เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีน ในช่วงปลายปี 2019 เชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 มีระยะฟักตัว หมายถึงระยะเวลาที่มีการติดเชื้อจนถึงระยะที่เริ่มมีอาการแสดงอาการของโรค ปัจจุบันคาดว่าระยะฟักตัวของโรคใช้เวลาประมาณ 1 ถึง 14 วัน โดยค่าเฉลี่ยจะอยู่ที่ 5 วัน โดยอาการทั่วไปของโรคที่พบมากที่สุด คือ ไข้ เหนื่อยล้าและไอแห้ง ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการปวดเมื่อย คัดจมูก น้ำมูกไหล เจ็บคอและท้องเสียด้วย (World Health Organization , 2020: ออนไลน์)

ปัจจุบันประเทศไทยมีการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา COVID-19 อย่างต่อเนื่อง โดยไวรัสสายพันธุ์ดั้งเดิมมีการเปลี่ยนแปลงของสารพันธุกรรม ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างบางส่วนจากที่แตกต่างสายพันธุ์ดั้งเดิม ส่งผลให้ลักษณะอาการของโรคและความรุนแรงจึงแตกต่างกัน ซึ่งในขณะนี้ประเทศไทยมีการระบาดทั้งหมด 3 สายพันธุ์หลัก ได้แก่ 1) สายพันธุ์อังกฤษ (อัลฟา) พบครั้งแรกที่เมืองเคนต์ ของอังกฤษ ในเดือนธันวาคม 2563 และเริ่มเข้ามาระบาดในประเทศไทยเมื่อปลายเดือนมีนาคม 2564 พบการระบาดในส่วนท้องถิ่นหลายจังหวัด มีการติดต่อได้ง่ายกว่า มีความรุนแรงมากกว่า มีอัตราการเจ็บป่วยและเสียชีวิตสูงกว่าสายพันธุ์เดิม แพร่ระบาดได้เร็วกว่า COVID-19 สายพันธุ์ดั้งเดิมถึง 1.7 เท่า 2) สายพันธุ์แอฟริกาใต้ (เบต้า) พบครั้งแรกในอ่าวเนลสันแมนเดลา เมืองอีสเทิร์นเคป ของแอฟริกาใต้ ในเดือนตุลาคม 2563 ก่อนจะพบเชื้อตัวนี้ในคลัสเตอร์ที่ตากใบจ.นราธิวาส เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2564 ไวรัสตัวนี้มีการกลายพันธุ์ในตำแหน่งที่คาดว่า มีผลกระทบต่อการตอบสนองของระบบภูมิคุ้มกันของมนุษย์ต่อไวรัส ลดประสิทธิภาพการทำงานของวัคซีน และ 3) สายพันธุ์อินเดีย (เดลตา) พบครั้งแรกในประเทศอินเดียก่อนจะมีการกระจายไปในหลายประเทศ ในต้นเดือนพฤษภาคม 2564 ไวรัสแพร่กระจายตัวได้เร็ว มีการแพร่ระบาดได้รวดเร็วกว่าสายพันธุ์อังกฤษถึง 60% (ประชาชาติธุรกิจ, 2564: ออนไลน์)

ต่อมาในวันที่ 26 พ.ย. 64 ที่ผ่านมา ได้เกิดการระบาดของไวรัสโควิดสายพันธุ์ใหม่ ที่เรียกว่า “โอไมครอน” หรือ “โอมิครอน” (Omicron) เป็นกลุ่มที่น่ากังวล (VOC : Variant of Concern) ที่มีการระบาดง่ายกว่าสายพันธุ์อื่นๆ ซึ่งปัจจุบันพบว่าการระบาดไปแล้วประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศไทย โดยโควิดสายพันธุ์ใหม่นี้มี เป็นไวรัสโควิดสายพันธุ์ใหม่ B.1.1.529 ลำดับที่ 5 ที่จัดอยู่ในกลุ่มสายพันธุ์ที่น่ากังวล เหมือนสายพันธุ์อัลฟา (Alpha), เบตา (Beta), แกมมา (Gamma) และ เดลตา (Delta) ทุกรายงานว่าพบครั้งแรก ในตอนใต้ของทวีปแอฟริกาใต้ ที่ประเทศบอตสวานา ทั้งยังอาจหลบหลีกภูมิคุ้มกันจากวัคซีน และภูมิคุ้มกันธรรมชาติในผู้ที่เคยติดเชื้อโควิด-19 สายพันธุ์อื่นๆ รวมทั้งคนที่เคยติดเชื้อก็มีโอกาสที่จะติดเชื้อซ้ำได้จากโอไมครอนด้วย (นิพนธ์ จิริยะสิน, 2565: ออนไลน์)

ด้วยความรุนแรงของโรคติดเชื้อโคโรนา COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน ทำให้รัฐบาลได้จัดตั้งหน่วยงานเฉพาะกิจ คือ ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 (ศบค.) ขึ้นมา และมีการประกาศบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 ในการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 เพื่อกระจายอำนาจการบริหารราชการแผ่นดินจากส่วนกลางไปยังส่วนภูมิภาค โดยมีหน้าที่ คือ 1) ดำเนินงานตามข้อสั่งการจากศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 (ศบค.) 2) อำนาจการในการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน สั่งการและประสานผู้ว่าราชการ จังหวัดและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 3) อำนาจการ และประสานงาน กับส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ในสังกัดกระทรวงมหาดไทยและจังหวัด เฝ้าระวัง และป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 ภายในขอบเขตและอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย 4) กำกับดูแล ควบคุม และติดตามการปฏิบัติงานของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย และจังหวัดในการเฝ้าระวัง ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 5) บูรณาการข้อมูลและบริหารจัดการข้อมูลที่ได้รับรายงานในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทย 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นใดตามที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมอบหมายเป็นคณะกรรมการควบคุมโรคแก้ไขปัญหสถานการณ์โควิด-19 ที่เกิดขึ้นในประเทศไทย (ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา-19 กระทรวงมหาดไทย, 2563: ออนไลน์) โดยเน้นการกระจายอำนาจตามสายการบังคับบัญชา เพื่อสั่งการให้ส่วนภูมิภาคและระดับจังหวัดดำเนินการต่อไป เพื่อตอบสนองต่อเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นหนึ่งในพื้นที่ที่ประสบปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระลอกเมษายน 64 โดยพบผู้ติดเชื้อสะสม 225 ราย เสียชีวิต 1 ราย (เพจสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี, 2564) ข้อมูล ณ วันที่ 21 กรกฎาคม 2564 ประกอบกับทางจังหวัดให้ความสำคัญการจัดการปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่จำนวนมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ ทั้งยังส่งผลต่อการท่องเที่ยวภายในจังหวัด ทำให้คนในพื้นที่ขาดรายได้ เกิดสภาวะว่างงานมากขึ้น เป็นต้น ส่งผลให้หน่วยงานในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง เช่น ที่ว่าการอำเภอพุนพิน กระทรวงสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี กรมควบคุมโรค อำเภอพุนพิน ต่างให้ความสำคัญ และมีการวางมาตรการที่เข้มงวดเพื่อป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ซึ่งจะเห็นได้ชัดจากชุมชนบ้านบ่อกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะท้อน หนึ่งในชุมชนที่มีการจัดการและรับมือการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างดี ประชาชนในพื้นที่มีการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สูง เนื่องจากปัจจุบันชุมชนแห่งนี้เป็นที่เฝ้าระวัง และปัจจุบันยังเป็นพื้นที่ที่มียอดผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ภายในชุมชนเป็นจำนวนน้อยด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งส่งผลกระทบต่อคนในพื้นที่จำนวนมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ ทั้งยังส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวภายในจังหวัด ทำให้คนในพื้นที่ขาดรายได้ เกิดสภาวะว่างงานมากขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยชี้ให้เห็นว่าหน่วยงานเกี่ยวข้องและประชาชนในพื้นที่มีการจัดการหรือมีแนวทางในการรับมือต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาบริบทและการจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนบ้านบ่อกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะท้อน อำเภอบึงพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยเลือกการศึกษาเชิงคุณภาพ ในรูปแบบของกรณีศึกษา 1 กรณี คือ การจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลเอกสารแนวคิด ทฤษฎี ข้อมูลพื้นฐานของตำบลท่าสะท้อน อำเภอบึงพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตลอดจนงานวิจัย และบททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลภาคสนาม ผ่านการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบบันทึกการสังเกต และเครื่องมือ focus group (การสนทนากลุ่ม) ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่กรมควบคุมโรค และนักพัฒนาชุมชน และผู้ให้ข้อมูลรอง คือ ประชาชนในชุมชนบ้านบ่อกรัง ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนกรกฎาคม 2564 – กรกฎาคม 2565 เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกต และการสนทนากลุ่ม มาจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ ถอดรหัสตีความและใช้แนวคิดในการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน พร้อมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลซ้ำกลับไปกลับมาจนแน่ใจว่าข้อมูลที่ได้เชื่อถือได้ จากนั้นมีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า พร้อมทั้งนำข้อมูลที่ได้ผ่านการวิเคราะห์และสังเคราะห์เรียบร้อยแล้วมาเรียบเรียงและนำเสนอผลงานวิจัยโดยวิธีการพรรณนา

ผลการวิจัย

1) บริบทของชุมชนบ้านบ่อกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะท้อน อำเภอบึงพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ชุมชนบ้านบ่อกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะท้อน อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร เป็นชุมชนเก่าแก่แห่งหนึ่งในชุมชนที่กำลังประสบปัญหาภัยคุกคามสุขภาพ อันเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกายและสภาพจิตใจของคนในชุมชน และเศรษฐกิจชุมชน โดยในปีที่ผ่านมา ชุมชนบ่อกรังถือเป็นพื้นที่สีขาว ปลอดภัยจากโรคโควิด เนื่องจากชาวชุมชนบ้านบ่อกรัง ตำบลท่าสะท้อนทุกคนมีให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างดี มีการจัดการโดยบูรณาการทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน ทั้งฝ่ายปกครอง ฝ่ายท้องถิ่น ฝ่ายสาธารณสุข และคนในชุมชนต่างให้ความสำคัญกับการป้องกันโรคเป็นอย่างดี

ต่อมาด้วยบริบทของชุมชนบ้านบ่อกรัง เป็นชุมชนกึ่งเมืองกึ่งชนบท ประกอบกับคนในชุมชนมีการทำงานนอกพื้นที่ ทำให้เกิดความเสี่ยง และนำมาสู่การแพร่ระบาดในพื้นที่ โดยเริ่มแรกมีการติดเชื้อในชุมชนผ่านการที่คนในชุมชนไปร่วมงานศพที่ทำเรือ อำเภอบ้านนาเดิม ซึ่งเป็นอำเภอที่อยู่ติดกับชุมชนบ้านบ่อกรัง ทำให้คนในชุมชนได้รับเชื้อมา จากนั้นจึงมีการแพร่ระบาดกันมาอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับชุมชนบ้านบ่อกรังมีโรงงานอยู่จำนวนมาก มีแรงงานต่างด้าวอยู่ค่อนข้างเยอะ ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อเพิ่มขึ้น และกระจายออกสู่ชุมชนมากขึ้นด้วย ทางชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงมีการกักตัวแยกผู้ป่วยกับกลุ่มผู้มีความเสี่ยงสูงออกจากกัน ผ่านการทำสถานกักกันโรคท้องถิ่น ส่วนผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว หรือผู้สูงอายุ จะดำเนินการรักษาในโรงพยาบาล ปัจจุบันยอดผู้ติดเชื้อในอำเภอบึงนารางสูง ทำให้โรงพยาบาลเต็ม จึงมีการยุบสถานกักกันโรคท้องถิ่น และจัดให้มีการดูแลผู้ป่วยโควิดที่บ้าน ในลักษณะ (Home Isolation) ซึ่งหากพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก็สามารถติดต่อขอพบแพทย์ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะมีการติดตามและประเมินอาการของโรค พร้อมแจกอาหาร แจกยา และอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้กับผู้ป่วย เพื่อดำเนินกักตัว และการรักษาตัวที่บ้าน เป็นระยะเวลา 10 วัน

2) การจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนบ้านบ่อกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะท้อน อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ถึงวิธีการแนวทางการจัดการ การวางแผนมาตรการในการป้องกันและรับมือต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัส โคโรนา 2019 ทั้ง 5 ด้าน พบว่า

ด้านการวางแผน

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลซึ่งได้รับผลกระทบจากการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า ด้านการวางแผน ชุมชนบ้านบ่อกรังมีการวางแผนในการจัดการและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส

โควิด 2019 โดยเริ่มต้นจากการหน่วยงานภาครัฐกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโควิด - 19 ออกมา นำโดยที่ว่าการอำเภอพนมพิณได้ออกมาตรการอย่างเร่งด่วนในการจัดการพื้นที่ มีการรับนโยบายจากจังหวัดมาเพื่อนำไปปฏิบัติในพื้นที่ชุมชนเชิงรุก พร้อมทั้งได้มีการประชุม ระดมความคิดเห็น และมอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานร่วมกันทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็น ฝ่ายปกครอง ฝ่ายท้องถิ่น และฝ่ายสาธารณสุข ซึ่งมีการกิจในการจัดการโควิด - 19 ทั้งการแนะนำความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันตนตามมาตรการสาธารณสุข การตรวจคัดกรอง การแจกอุปกรณ์ป้องกันเชื้อไวรัสโควิด 2019 ตลอดจนดูแลความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน ทั้งการรักษาความสะอาด การเก็บขยะติดเชื้อ การเปิด-ปิดตลาดชุมชน รวมถึงการกระจายข่าวสารการแพร่ระบาดของโรคภายในชุมชนด้วย

ด้านมาตรการบริหารจัดการปัญหา

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 (COVID-19) พบว่า สำหรับการตั้งมาตรการบริหารจัดการปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 (COVID-19) เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างคนในชุมชน ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มต้นจากการจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโควิดระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอพนมพิณ เป็นประธาน ซึ่งมีการประชุมกันบ่อย เพื่อหาแนวทางป้องกันตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วง และมีการสื่อสารกับทีมงานในพื้นที่เกี่ยวกับการทำแผนการออกตรวจสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน ทั้งในส่วนของ ร้านอาหาร ตลาดนัดชุมชน และสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน มีการคัดกรองวัดอุณหภูมิ พร้อมทั้งลงบันทึกในแบบฟอร์มรายงาน จัดให้มีแอลกอฮอล์ ไว้สำหรับล้างมือหรืออ่างล้างมือ มีการเว้นระยะห่างระหว่างกัน โดยเฉพาะตลาดนัดชุมชน และร้านอาหารในชุมชน มีการกำหนดให้พ่อค้าแม่ค้า และผู้มาจ่ายตลาดทุกคนต้องสวมหน้ากากอนามัย หมั่นคอยคัดเตือนเมื่อไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของชุมชน กำหนดระยะเปิด-ปิด ในช่วงระยะเวลา พรก.ฉุกเฉิน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกันตามมาตรการ D-M-H-T-T ป้องกันโควิด-19

ประกอบกับชุมชนบ่อกรัง มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลกระทบ ลักษณะการแพร่ระบาดของโรค รวมถึงวิธีการรับมือกับโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 อยู่เสมอ ทั้งการบอกเล่าแบบปากต่อปาก และการประชาสัมพันธ์ผ่านรถแห่ภายในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนมีการตระหนักกับการป้องกันตนเองจากโรค และปฏิบัติตามนโยบายของรัฐอย่างเคร่งครัด ทั้งยังต้องการให้คนในชุมชนรู้จักปรับตัวให้เข้ากับโรคดังกล่าว ดังคำสัมภาษณ์

“...ตัวผมเองหมู่ 2 ชุมชนบ้านบ่อกรังก็ได้จัดรถแห่ เหมือนรถหาเสียงเลย เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านได้รู้ว่าโรคโควิดอันตรายอย่างไร มีการแพร่ระบาดอย่างไร และเราต้องวิธีการรับมืออย่างไรบ้าง ทั้งในส่วนของ การสวมหน้ากากอนามัย

การใช้เจลแอลกอฮอล์ล้างมือ การเว้นระยะห่าง เพื่อให้ประชาชนทำตามนโยบายรัฐอย่างเต็มที่ เพื่อต้องการให้ชาวบ้านปรับตัว และได้มีการลงบอกกล่าวกับชาวบ้านโดยตรง ลงพื้นที่พบลาดตระเวนตามร้านค้าในหมู่บ้านทุกร้าน บอกกล่าวให้คนซื้อคนขายสวมหน้ากากอนามัยเข้ามาใช้บริการ โดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวชุมชน คือ บ่อน้ำพุร้อน...” (จิตต์ย เทือกสุบรรณ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2565)

สำหรับแนวทางการรักษา เมื่อมีการติดเชื้อในชุมชน ทางชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงมีการกักตัว และแยกผู้ป่วยกับกลุ่มผู้มีความเสี่ยงสูงออกจากกัน ผ่านการทำสถานกักกันโรคท้องถิ่น ส่วนผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัว หรือผู้สูงอายุ จะรักษาในโรงพยาบาล ต่อมาเนื่องจากยอดผู้ติดเชื้อค่อนข้างสูง ทำให้โรงพยาบาลเต็ม จึงมีการยุบสถานกักกันโรคท้องถิ่น และจัดให้มีการดูแลผู้ป่วยโควิดที่บ้านในลักษณะ (Home Isolation) ซึ่งหากพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก็สามารถติดต่อรพสต. ทำสละทอนได้โดยทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจะมีการติดตามและประเมินอาการของโรค พร้อมแจกอาหาร แจกยา และอุปกรณ์ทางการแพทย์ให้กับผู้ป่วย เพื่อดำเนินกักตัว และการรักษาตัวที่บ้าน เป็นระยะเวลา 10 วัน ดังคำสัมภาษณ์

“...ทางฝ่ายปกครองก็ปฏิบัติหน้าที่ร่วมสาธารณสุขฝ่ายท้องถิ่นมากขึ้น มีการตั้งศูนย์สถานกักกันโรคท้องถิ่น เมื่อถึงจุดที่เริ่มมีการแพร่เข้ามาในหมู่บ้านแล้วและเริ่มมากขึ้นในจังหวัดสุราษฎร์ธานี เราปฏิเสธไม่ได้ว่าจากชุมชนที่เคยเป็นพื้นที่สีขาวเราจะต้องมีกลุ่มเสี่ยง แต่ถือว่าชาวชุมชนบ้านบ่อกรัง ตำบลท่าสะท้อน มีความรับผิดชอบต่อสังคมมาก ใครไปเสี่ยงมาจะมีการมาบอกเจ้าหน้าที่ทันที สำหรับการตั้งสถานกักกันโรคท้องถิ่น ประจำชุมชนบ้านบ่อกรัง ชุมชนตั้งสถานกักกันโรคท้องถิ่นถึง 4 รอบ อีกอย่างชุมชนเราโชคดี คือ มีพื้นที่คือเดิมเป็นโรงเรียนเก่ามอบให้ทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดเข้ามาปรับปรุงดูแลซ่อมแซมเลยได้ใช้เป็นสถานที่รองรับคนติดเชื้อได้...” (ภาณุเดช ขาวนา, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2565)

ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า คนในชุมชนบ้านบ่อกรัง มีการให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นอย่างดี ผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมคนในชุมชนและ ผู้นำท้องถิ่นในการคัดกรอง/กักกัน บุคคลกลุ่มเสี่ยงที่มาจากพื้นที่การแพร่ระบาด นอกจากนี้คนในชุมชนยังมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ผ่านการใส่หน้ากากอนามัย ใช้แอลกอฮอล์เจล และลดการออกจากบ้านหรือไม่เดินทางไปยังสถานที่เสี่ยงต่าง ๆ ทั้งยังให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการติดตามประเมินผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาอยู่เสมอ ดังคำสัมภาษณ์

“...คนในชุมชนบ้านบ่อกรัง ให้ความร่วมมือกันดีมาก แม่ค้า ตลาดนัดถ้า
เกิดว่ามีคนติดเชื่อทางเราบอกให้ปิด ก็ปิดทันที แต่เราก็กินเปิดเพราะชาวบ้านก็
ต้องใช้ชีวิต...” (ธีรพล สุขมาลัย, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2565)

ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใน
การจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ปฏิบัติงานร่วม
กันเป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็น ฝ่ายปกครอง ฝ่ายท้องถิ่น ฝ่ายสาธารณสุข ต่างให้ความสำคัญใน
การดูแลประชาชน และเข้มงวดกับกฎระเบียบในการป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาด
ของโรค ผ่านการตั้งด่านเคอร์ฟิว การให้ข้อมูลข่าวสารและคำแนะนำการเฝ้าระวังป้องกัน
เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีการติดประกาศในจุดสำคัญภายในชุมชนที่เห็นได้สะดวก เพื่อ
สื่อสารให้กับคนในชุมชน และบุคคลภายนอกที่ต้องเข้ามาในสถานที่ชุมชน มีการตรวจวัด
อุณหภูมิร่างกาย สอบถามประวัติเสี่ยง ณ จุดคัดกรอง กำหนดการเว้นระยะห่างระหว่าง
บุคคลอย่างน้อย 1 - 2 เมตร พร้อมทั้งคอยกำกับดูแลความสะอาดสถานที่ชุมชนอย่าง
สม่ำเสมอ และเพิ่มความถี่ในการทำความสะอาดบริเวณจุดเสี่ยงหรือพื้นที่แออัดในชุมชน
ด้วยน้ำยาฆ่าเชื้อหรือแอลกอฮอล์ ดังคำสัมภาษณ์

“...การเฝ้าระวัง จะมีการตั้งด่านเคอร์ฟิวของทางเจ้าหน้าที่เกิน 100
วัน และมีการลาดตระเวนทุกคืนของผู้นำชุมชน สำหรับพ.ส.ต.ท่าสะท้อน / อสม.
ท่าสะท้อน ก็ทำหน้าที่คอยดูแลและให้บริการ ประชาชนกันอย่างเต็มที่...”
(อภิญา นมะ, สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2565)

ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

จากการสัมภาษณ์และสนทนากลุ่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ได้แก่ หน่วยงานระดับจังหวัดและอำเภอ หน่วยงานท้องถิ่น หน่วยงานสาธารณสุข ต่างมีการ
บูรณาการการทำงานร่วมกันในการติดตามและประเมินสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ดังนี้

ที่ว่าการอำเภอพุนพิน ทำหน้าที่จัดทำแผนในการลงพื้นที่ตรวจร่วมกับเจ้า
หน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อดำเนินการตรวจติดตามสถานที่เสี่ยงในชุมชน เช่น สถานที่
ท่องเที่ยวในชุมชน ตลาดนัดชุมชน บ่อน้ำพุร้อนบ่อกรัง พร้อมให้คำแนะนำต่าง ๆ เกี่ยวกับการ
การแพร่ระบาดของโรค

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสะท้อน ทำหน้าที่ตรวจเยี่ยมติดตามและคอยช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พร้อมทั้งคอยอำนวยความสะดวกในการเก็บขยะติดเชื้อ โดยจัดให้มีรถมาเก็บขยะบริเวณพื้นที่ชุมชนตลอดทุกวัน

หน่วยงานสาธารณสุข ทำหน้าที่ติดตามและประเมินความเสี่ยงของคนในชุมชนอยู่เสมอ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางสำคัญในการประสานงานร่วมกับรพสต. ท่าสะท้อน เพื่อให้ผู้ป่วยได้เข้าระบบการรักษาอย่างด่วนที่สุด

สำหรับชาวบ้านในชุมชนหรือคนในพื้นที่ ก็มีส่วนสำคัญในการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องผ่านการติดตามข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ และให้ความร่วมมือตามมาตรการที่รัฐกำหนดเป็นอย่างดี คอยรับฟังคำแนะนำ และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

อภิปรายผล

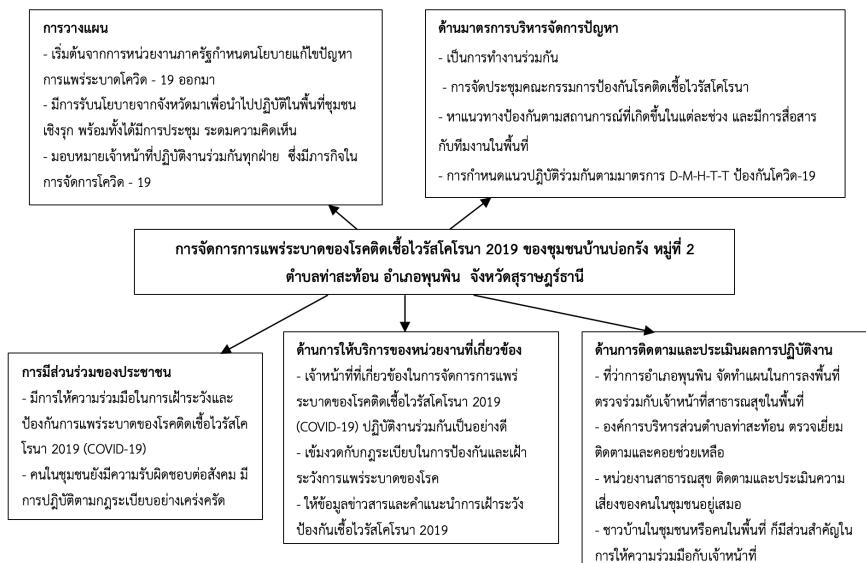
การจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนบ่อกรัง แบ่งออกเป็นทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางแผน ชุมชนมีการวางแผนในการจัดการและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเริ่มต้นจากการหน่วยงานภาครัฐกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดโควิด - 19 ออกมา นำโดยที่ว่าการอำเภอพุนพิน ได้มีการประชุม ระดมความคิดเห็น และมอบหมายเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานร่วมกันทุกฝ่าย คอยอำนวยความสะดวกให้คำแนะนำและความรู้เกี่ยวกับวิธีการป้องกันตนตามมาตรการสาธารณสุข การตรวจคัดกรอง การแจกอุปกรณ์ป้องกันเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตลอดจนดูแลความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน และการกระจายข่าวสารการแพร่ระบาดของโรคภายในชุมชน 2) ด้านมาตรการบริหารจัดการปัญหา เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างคนในชุมชน ผู้นำชุมชน และหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเริ่มต้นจากการจัดประชุม คณะกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ระดับอำเภอ เพื่อหาแนวทางป้องกันตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วง จากนั้นมีการสื่อสารกับทีมงานในพื้นที่ เกี่ยวกับการทำแผนการออกตรวจสถานประกอบการต่าง ๆ ในชุมชน พร้อมทั้งมีการกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกันตามมาตรการ D-M-H-T-T ป้องกันโควิด-19 เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดภายในชุมชน จัดให้มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับผลกระทบ ลักษณะการแพร่ระบาดของโรค รวมถึงวิธีการรับมือกับโรค ผ่านการบอกเล่าแบบปากต่อปาก และการประชาสัมพันธ์ผ่านรถแห่ภายในชุมชน และสำหรับแนวทางการรักษา เมื่อมีการติดเชื้อในชุมชนบ่อกรัง ปัจจุบันจะจัดให้มีการดูแลผู้ป่วยโควิดที่บ้านในลักษณะ (Home Isolation) ซึ่งหากพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก็สามารถติดต่อรพสต. ท่าสะท้อน เพื่อเข้ารับการรักษาจากที่บ้านได้

3) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน คนในชุมชนมีการให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นอย่างดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัด ผ่านการใส่หน้ากากอนามัย ใช้แอลกอฮอล์เจล และลดการออกจากบ้าน ทั้งยังให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในการติดตามประเมินผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนาอยู่เสมอ 4) ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี ให้ความสำคัญในการดูแลประชาชน และเข้มงวดกับกฎระเบียบในการป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรค ผ่านการตั้งด่านเคอร์ฟิว การให้ข้อมูลข่าวสาร และคำแนะนำในการเฝ้าระวังโรค คอยกำกับดูแล และเพิ่มความถี่ในการทำควมสะอาดบริเวณจุดเสี่ยงหรือพื้นที่แออัดในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ 5) ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการติดตามและประเมินสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามอำนาจหน้าที่ของตน โดยที่ว่าการอำเภอพุนพิน มีการจัดทำแผนในการลงพื้นที่ตรวจร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อดำเนินการตรวจติดตามสถานที่เสี่ยงในชุมชน ฝ่ายท้องถิ่น มีการติดตามและคอยช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโรค ฝ่ายสาธารณสุข มีการติดตามและประเมินความเสี่ยงของคนในชุมชนอยู่เสมอ พร้อมเป็นตัวกลางสำคัญในการประสานงานร่วมกับรพสต. ทำสละทอน เพื่อให้ผู้ติดเชื้อได้เข้าระบบการรักษาอย่างด่วนที่สุด

จากที่กล่าวมาข้างต้นสอดคล้องกับสอยฤทัย เกลี้ยงนิล (2563: ออนไลน์) ที่พบว่า กระบวนการจัดการโควิด - 19 ในพื้นที่ มีการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเขตพระนคร ทหาร ตำรวจ ศูนย์บริการสาธารณสุข 9 ประชาธิปไตย ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการดำเนินงานด้านการแนะนำให้ความรู้ การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมของประชาชน การช่วยเหลือประชาชน และการติดตามผล เป็นไปในทางเดียวกับกาญจนา ปัญญาธร, กฤษณา ทรัพย์ศิริโสภา, กมลทิพย์ ตั้งหลักคงมัน และวรรณิ์ ครองยุติ (2564, 78) ที่พบว่า ด้านการวางแผนการป้องกันโรค COVID-19 ชุมชนเห็นความสำคัญของปัญหาโรค COVID-19 จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรค COVID-19 แก่แกนนำชุมชนและตัวแทนสมาชิกชุมชน ทางหอกระจายข่าวหมู่บ้าน ลดการรวมกลุ่มกิจกรรมของคนจำนวนมาก มีการให้ข้อมูลสถานการณ์การระบาดของโรคที่ทันเหตุการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นทุกวันทางหอกระจายข่าวหมู่บ้าน พร้อมทั้งมีการสำรวจพฤติกรรม การป้องกันโรคของประชาชนในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับรุ่งทิพา มากอิม ฐิติกร ไตโพธิ์ไทย และชมพูนุท ไตโพธิ์ไทย (2563, 64) ที่พบว่า การดำเนินมาตรการป้องกันการระบาดของโรค ได้แก่ การกักกันผู้ต้องสงสัยหรือกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้ามาในจังหวัด การทำความสะอาดพื้นที่

นอกบ้าน การพ่นยาฆ่าเชื้อตามถนน ทั้งยังมีมาตรการให้ประชาชนสวมหน้ากากอนามัยเวลาอยู่นอกบ้าน การอยู่ห่างกันระยะ 2 เมตร และการล้างมือบ่อย ๆ หลังสัมผัสสิ่งของ เป็นต้น

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้จากการวิจัย

สรุป

การจัดการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชนบ้านบ่อกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะทอน อำเภอฟุนพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ประกอบด้วย 1) ด้านการวางแผน หน่วยงานภาครัฐกำหนดนโยบายแก้ไขปัญหามะเร็งระบาดโควิด - 19 ออกมา มีการรับนโยบายจากจังหวัดมาเพื่อนำไปปฏิบัติในพื้นที่ชุมชนเชิงรุก 2) ด้านมาตรการบริหารจัดการปัญหา เป็นการทำงานร่วมกัน มีการจัดประชุมคณะกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาในระดับอำเภอ และมีการสื่อสารกับทีมงานในพื้นที่ การกำหนดแนวปฏิบัติร่วมกันตามมาตรการ D-M-H-T-T 3) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน การให้ความร่วมมือในการเฝ้าระวังและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม คนในชุมชนยังมีความรับผิดชอบต่อสังคม ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด 4) ด้านการให้บริการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี และเข้มงวดกับกฎระเบียบในการป้องกันและเฝ้าระวังการแพร่ระบาดของโรค การให้ข้อมูลข่าวสารและ

คำแนะนำพร้อมทั้งคอยกำกับดูแล 5) ด้านการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันในการติดตามและประเมินสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค

บรรณานุกรม

- กาญจนา ปัญญาธร กฤษณา ทรัพย์ศรีโสภา, กมลทิพย์ ตั้งหลักคงมั่น และวรรณิ์ ครองยุติ. (2564). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันโรค COVID-19 บ้านหนองสวรรค์ ตำบลเชียงพิณ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารวิทยาลัยพยาบาลพระปกเกล้า จันทบุรี. 32(1), 189-204.
- ธิปไตย เทือกสุบรรณ. (2565). ที่บ้านก้านันทาสะทอน หมู่ที่ 2 ตำบลท่า สะทอน อำเภอพนพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สัมภาษณ์. 22 เมษายน.
- ธีรพล สุขมาลัย. (2565). ที่บ้านก้านันทาสะทอน หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสะทอน อำเภอพนพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สัมภาษณ์. 22 เมษายน.
- นิพนธ์ จิริยะสิน. (2565). ทำความรู้จัก “โอไมครอน” โควิดสายพันธุ์ใหม่ลำดับที่ 5. <https://www.nakornthon.com/article/detail/ทำความรู้จักโอไมครอน-โควิดสายพันธุ์ใหม่ ลำดับที่ 5>.
- ประชาชาติธุรกิจ. (2564). เทียบอาการโควิดสายพันธุ์เดลต้า อัลฟา เบต้า พบเชื้อในไท. <https://www.prachachat.net/general/news-702629>.
- พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548. ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 122 ตอนที่ 58ก. หน้า 1-9. https://library2.parliament.go.th/given-take/content_give/em160748.pdf.
- ภานุเดช ชาวนา. (2565). ที่บ้านก้านันทาสะทอน หมู่ที่ 2 ตำบลท่า สะทอนอำเภอพนพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สัมภาษณ์. 22 เมษายน.
- รุ่งทิศา มากอ้อม รัฐิกร โตโพธิ์ไทย และชมพูนุท โตโพธิ์ไทย. (2563). บทเรียนจากการป้องกันและควบคุมการระบาดของโควิด-19:กรณีศึกษาเทศบาลเมืองอ่างทอง. วารสารวิจัยระบบสาธารณสุข. 14 (4) , 489-507.
- ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19. (2563). ศบค. แฉลงการณ์ กระทรวงมหาดไทย. [http:// www.moicovid.com](http://www.moicovid.com)
- สอยฤทัย เกลี้ยงนิล. (2563). รัฐ-ชุมชนกับการจัดการภัยพิบัติโรคไวรัสโควิด 19 พื้นที่ถนนข้าวสาร เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร. <http://www3.ru.ac.th/>

mpaabstract/files/2562_1597741815_6114832006.pdf.

อภิญญา นมะ. (2565). **ที่บ้านกำนันท่าสะท้อน หมู่ที่ 2 ตำบลท่า สะท้อน อำเภอฟุนพิณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. สัมภาษณ์. 22 เมษายน

Bateman, S. T., & Snell, A. S. (2009). **Management: Leading & Collaborating in a Competitive World (8th ed.)**. Boston: McGraw Hill.

World Health Organization, (2020). **Coronavirus disease (COVID-19) questions and answers**. <https://www.who.int/thailand/emergencies/novel-coronavirus-2019/q-a-on-covid-19>.